

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

Steve Vukile Tshwete Onderwyskompleks • Sone 6 Zwelitsha 5608 • Privaatsak X0032 • Bisho 5605
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

HOOFDIREKTORAAT – KURRIKULUM BESTUUR

**GRAAD 12 LEERDER
ONDERSTEUNINGSPROGRAM**

**HERSIENING EN REMEDIËRENDE ONDERRIG
INSTRUMENT:
ANTWOORDE**

VAK: GEOGRAFIE – EERSTE VRAESTEL

Junie 2009

Hierdie dokument bestaan uit 8 bladsye.

Streng gesproke nie vir toets/eksamen doeleindes nie.

AFDELING A: FISIESE AARDRYKSKUNDE

VRAAG 1

1.1

1.1.1	C	Konvergensie √√
1.1.2	G	Latente hitte √√
1.1.3	F	Krans √√
1.1.4	A	Attrisie √√
1.1.5	B	Lugdrukgradiënt √√

(5 x 2) (10)

1.2 1.2.1 Teken 'n tropiese sikloon aan / simbool √√

Naam – Caroline √√

Ronde isobare / steil gradiënt √√

Kom voor oor die Suid Indiese Oseaan/ warm Mosambiek seestroom √√

Geleë tussen 15° – 30° suider breedte √√

Intense wolkbedekking √√

(Enige 3 x 2) (6)

1.2.2 S √√

(2)

(b) Volwasse √√

(2)

1.2.3 Druk het gedaal tot onder 1 000 hPa (992 hPa) √√

(2)

1.2.4 Hoë lugtemperatuur by die weerstasies – bo 27° C √√

(2)

1.2.5 Lug T°C = 30° C √

Doupunttemperatuur van 22° C √

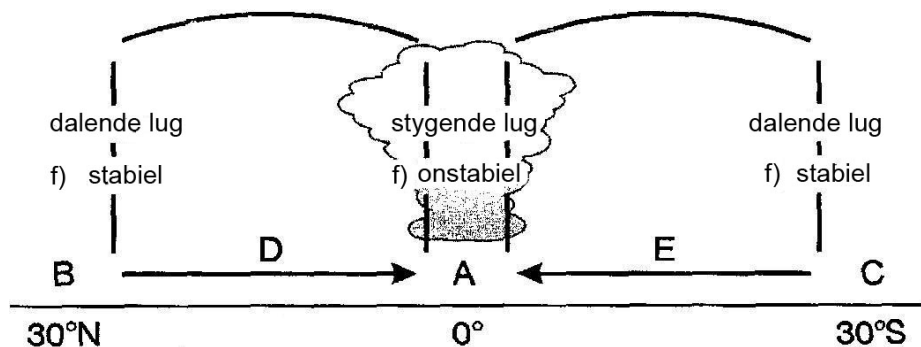
Heeltemal bewolk √

Noordoostewind √

Windspoed van 10 knope √

(Enige 4 x 1) (4)

1.3 1.3.1

(3 x 1) (3)

1.3.2 A = Ekwatoriale laagdrukgebied (Doldrums) √

B of C = Subtropiese HD √

C = Subtropiese HD √

(3 x 1) (3)

1.3.3 Suidoos-passaatwinde / tropiese oostewinde √√

(2 x 1) (2)

- 1.4 1.4.1 A = Spitskop √√
B = Mesa √√/Tafelberg
C = Pedimentvlakte / Pedivlakte √√ (3 x 2) (6)
- 1.4.2 In H is die harde laag deur erosie verwyder √√
OF by B is die harde deklaag nog nie deur die erosie verwyder nie √√ (2)
- 1.4.3 E = grondkruip √√
F = rotsstortings √√ (4)
- 1.4.4 Toerisme √√
Kunstenaars √√
Fotografe √√
Geologie √√
Argeologie √√
Rotsklimmers √√
Skaapboerdery (weiding op pediment) (Aanvaar ander) √√ (Enige 2 x 2) (4)
- 1.4.5 Oplossings:
Opleiding en opvoeding van boere √
Aanplanting van meer bome/plantegroei √
Moenie steil hellings bewerk nie √
Gebruik kontoerbewerking √
Vul dongas/slote op met klip/boomstompe √
Roteer gewasse √
Gebruik organiese kompos en mis op lande √
Moenie te veel diere aanhou nie √
Roteer weiveld √ ens. (Aanvaar ander) (4)
- 1.5 1.5.1 Gradiënt (afskuinsing) van die helling is baie steil √√
Daarom meer energie √√
Die stroom op die laer vlak het groter erosie krag √√
Aangesien dit meer reën kry √√
Oor sagter rotslae vloei √√ (Enige 3 x 2) (6)
- 1.5.2 Hoofwaartse erosie √√ (2)
- River word langer √√
Rivier kerf terug na sy oorsprong √√ (Enige 1) (2)
- 1.5.3 Hernude erosie – verjonging √√
'n Vallei in 'n vallei √√
Ingesnyde meanders √√
Diep ingekerfde valleie vallei √√
Rivierterrasse √√
Knakpunt √√
Roof elmboog (Enige 2 x 2) (4)

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 Waar ✓✓
- 2.1.2 Vals ✓✓
- 2.1.3 Vals ✓✓
- 2.1.4 Vals ✓✓
- 2.1.5 Waar ✓✓ (5 x 2) (10)
- 2.2 2.2.1 Hoë druk in die binneland ✓
 Kuslaagdruk stelsel ✓
 Hoë temperature en lae doupunt temperatuur ✓
 Helder lug ✓
 Windrigting is NW ✓
 'n Drukgradiënt as gevolg van hoë druk ✓ (Enige 2) (2)
- 2.2.2 Veldbrande
 Vernietiging van plant en dierspesies en belangrikheid vir ontkieming
 van sade (Ander) (2)
- 2.2.3 Afname in temperatuur ✓
 Verandering in windrigting (krimping) na SW ✓
 Wolkdekking neem toe ✓
 Daling daarna 'n styging in druk ✓
 Reënval kom voor/Donderstorms ✓ (Enige 2) (4)
- 2.2.4 Koue front op pad ✓
 Koue lug veroorsaak dat warm lug skerp styg ✓ (Enige 1) (1)
- 2.2.5 Minder middelbreedte siklone sal Suid-Afrika bereik ✓
 Middelbreedte siklone sal ver suid verby Suid-Afrika beweeg ✓
 Winters sal relatief droër wees ✓ (Enige 2) (4)

- 2.3 2.3.1 Tydelike erosie basis ✓ Of Knakpunt ✓ (1)
- 2.3.2 Stadium 1 = boloop het 'n steil helling ✓✓ Stadium 3 = benedeloop het 'n geleideliker helling ✓✓ (4)
- 2.3.3 Turbulente vloei in stadium 1 (bолоop) ✓✓ Laminêre vloei In stadium 3 (benede loop) ✓✓ (4)
- 2.3.4 Vloei oor 'n weerstandbiedende gesteentelaag ✓✓ Steil helling ✓✓ Afwaartse erosie is oorheersend ✓✓ (Enige 2) (2)
- 2.3.5 Minder steil helling ✓✓ Vloei is minder turbulent en raak laminêr ✓✓ Volume en vrag van rivier vermeerder daarom vind afwaartse kerwing nag steeds plaas ✓✓ Watervalle en stroom versnellings verdwyn ✓✓ Sywaartse erosie oorheersend ✓✓ Afsetting vind plaas en vloedvlakte begin ontwikkel ✓✓ Rivier begin kronkel ✓✓ (Enige 2) (4)
- 2.3.6 rivierkronkel (meander) ✓ (1)
- 2.3.7 Geskik vir landbou ✓✓ Helling meer geleidelik vir nedersetting ✓✓ Het vrugbare grond as gevolg van afsetting ✓✓ Water beskikbaar vir besproeiing ✓✓ Gelyk vloedvlakte vir konstruksie van paaie en spoorlyne ✓✓ (Enige 2) (4)
- 2.4 2.4.1 Die geleidelike toename in die temperatuur van die aarde se atmosfeer ✓ as gevolg van die toenemende vrystelling van kweekhuisgasse in die atmosfeer ✓ (Konsep) (2)
- 2.4.2 A = Verbranding van fossielbrandstowwe verhoog die CO₂ vlakke en ander gasse in die atmosfeer wat hitte absorbeer ✓✓ B = Ontbossing bv. die verwydering van bome vir landbou doeleindes lei daartoe dat minder CO₂ geabsorbeer word en hoër CO₂ vlakke in die atmosfeer voorkom ✓✓ (4)
- 2.4.3 Plante absorbeer CO₂ vir fotosintese en stel suurstof vry. (2)
- 2.4.4 C = Wolkekrabbers vang hitte vas en besoedelde deeltjies absorbeer lang golf uitstralings wat temperature verhoog ✓✓ Besoedelde deeltjies word meer versprei en die besoedelingskoepel brei vertikaal uit oor die stad ✓✓ D = Motors se uitlaatgasse verhoog die besoedelingsvlakke en temperature oor die stad ✓✓ (4)

	2.4.5	Smelting van yslae en gletsers verhoog seevlakke ✓✓ Toename in seetemperature lei tot 'n toename in waterdamp oor oseane ✓✓ Oorstromings van kusnedersettings ✓✓ Toename in kuserosie (mariene erosie) omdat seevlakke hoog is ✓✓ Suurreën – korrosie van geboue ✓✓ Afname in akkerbou produktiwiteit – vloede ✓✓ Mariene ekosisteem sal negatief affekteer word ✓✓	(Enige 3)	(6)
2.5	2.5.1	Graniet koepel ✓✓		(2)
	2.5.2	Stollingsgesteentes ✓✓		(1)
	2.5.3	Die aardoppervlak word verwyder deur erosie, water of reën ✓✓		(2)
	2.5.4	Verwering ✓✓		(2)
	2.5.5	Die kernstene beslaan uit graniet wat weerstand bied teen erosie ✓✓		(2)
				[70]

TOTAAL AFDELING A: 140

AFDELING B: MENSE EN PLEKKE**VRAAG 3**

- 3.1 3.1.1 Landelike √√
- 3.1.2 Pendelaar √√
- 3.1.3 Funksionele magnetisme √√
- 3.1.4 Plakkersnedersetting √√
- 3.1.5 Intensiewe boerdery √√ (5 x 2) (10)
- 3.2 3.2.1 A = Waterpuntnedersetting √√
B = Droë standplaas √√ (4)
- 3.2.2 Ligging in die middel van die noordgerigte hang waar dit warm is/√√
Dit word beskerm teen koue winde vanuit die suide/(skuiling) √√
(Enige 1) (2)
- 3.2.3 Verdedigbaarheid √√ (2)
- 3.3 3.3.1 Grondrestitusie √√
Die eis was aanhangig gemaak in die Grondeise Hof √√ (4)
- 3.3.2 Verbokkeling van gesinslewe √√
Armoede/werkloosheid √√
Trekarbeiderstelsel √√
Oorbesetting met geen basiese dienste √√
Negatiewe lewensopvatting bv. haat, woede, frustrasie ens. √√ (4)
- 3.3.3 Ja of Nee √√
Indien Ja – in die gees van om die ongelykhede van die verlede reg te stel √√
Indien Nee – gebrek aan bestuursvaardigheid sal lei tot afname in produktiwiteit.
Die boer het oor die verloop van tyd nedersettinge op die plaas aangebring √√ (4)

- 3.4 3.4.1 SSK / Sentrale Sakekern / Middestad √√ (2)
- 3.4.2 Stedelike profiel √√ (2)
- 3.4.3 R160 000,00 √√
Honderd en sestig duisend rand √√ (2)
- 3.4.4 Toeganklikheid √√
Kompetisie tussen sakeondernemings (Enige 1) (2)
- 3.4.5 Brei die gebou vertikaal uit om ruimte ekonomies te benut √√ (2)
- 3.5 3.5.1 Verval sone / oorgangsone √√ (2)
- 3.5.2 Stedelike verval √√ (2)
- 3.5.3 Verval sone = duursame materiale soos steen, klip ens. Okkupasie is wettig. √ √
Plakkersnederstelling = enige boumateriaal soos plastiek, hout, karton, staalplate ens. Okkupasie is onwettig √√ (4)
- 3.5.4 Stedelike vernuwingsprojekte. √√
Voorsiening van huise √√
Skep groengordels √√
Skep parke en tuine √√
Toekenning van grond vir erf en dienskemas √√
(Enige 3 en ander aanvaarbare antwoorde) (6)
- 3.5.5 Optrede beïnvloed deur vrees en haat vir mense van ander lande √√ (2)
- 3.5.6 Hulle het die Kongo verlaat om in Suid Afrika te kom werk √√
Is onmoontlik om terug te gaan uit vrees vir hulle lewens as gevolg van politieke onstabiliteit √√ (4)

[60]**TOTAAL AFDELING B: 60****GROOTTOTAAL: 200**